

Utbildningsdepartementet

Yttrande betygsutredningen 2018 (SOU 2020:43)

Örnsköldsviks kommun instämmer i stort i betygsutredningens betänkande och anser att utredningens förslag kan leda till att elevens lärande och kunskapsutveckling stärks, men även att arbetsmiljön förbättras för såväl elev som lärare.

Utgångspunkten att i möjligaste mån behålla det som fungerar bra i nuvarande system för att sedan utveckla det är tydligt och fokus finns genomgående på att möjliggöra för bättre förutsättningar för elevens lärande.

Förbättrad arbetsmiljö, men även arbetsmiljö utifrån rådande mående i samhället, fångas upp i förslagen och det finns en tydlig ambition att minska stress för såväl elev, lärare och rektor. Genom förslagen hamnar fokus på lärandet och inte görandet, vilket är nödvändigt.

Utredningen är omfattande, men det finns ändå områden som Örnsköldsviks kommun anser behöver få mer betydelse och utredas ytterligare.

Synpunkter**Rättssäkerhet i betyg**

Att eleven kommer få ett ämnesbetyg i slutet av ämnesstudierna innebär att det först efter tre år som det faktiska ämnesbetyget sätts. Det kan komma medföra att eleven har flera olika lärare i ämnet och att den lärare som har eleven i den sista nivån har svårt att sätta ett korrekt och jämförbart betyg. Förvisso finns nivåbetygen och betygsriterier, men frågan är ändå om det kan uppstå skillnad i ämnesbetyg mellan en elev som haft en lärare under ämnets alla år och en elev som haft flera olika lärare. Återigen är det givetvis kriterierna som styr, men det hade ändå varit önskvärt att denna eventuella rättssäkerhet hade belysts i utredningen.

Ytterligare ett underkänt betygssteg

Örnsköldsviks kommun håller med utredningen i att bredden i betyget F är för stort och att om den bredden ska begränsas behövs ytterligare ett underkänt betygssteg. Att låta betygssteget Fx även ge meritpoäng är dock mer tveksamt. Ett sådant införande sänder signalen att ett underkänt betyg ändå kan ge en positiv effekt. I nuvarande system går det att se elever som medvetet tar underkänt betyg i kurser för att fokusera på andra kurser och ändå når examen. Detta medvetna urval kommer inte att minska i och med införandet av ett Fx, utan tvärtom kan införandet leda till att fler elever gör medvetna val att nå ett meritpoängsgivande underkänt betyg. En annan viktig aspekt är att ett Fx inte får leda till ökade dokumentationskrav enskild lärare och ett utrymme för att enskild lärare hamnar i diskussion. Det är därmed ytterst viktigt att det finns tydlighet i kriterierna för Fx och dessa behöver även vara tydliga för elev och vårdnadshavare.

Betyg och jämförbarhet

Örnsköldsviks kommun anser att både införande av meritpoängsgivande Fx-betyg samt den överhängande risken för betygsinflation medför att det kan bli problem i antagning till högre utbildning. Införandet av ett nytt betygssystem kommer, vilket även utredningen berör, skapa merarbete för Universitets- och högskolerådet. Det bör därför under tidangiven övergångsperiod tillskapas särskilda urvalsgrupper för elever som går nuvarande system och för elever som kommer ut från det nya systemet. I annat fall riskerar de elever som går ut de sista åren från det nuvarande betygssystemet hamna i kläm vid antagning till högre utbildning.

Konsekvenser för kommunerna

Örnsköldsviks kommun delar utredningens slutsats att förslagen inte påverkar den grundläggande ansvarsfördelningen mellan staten och skolhuvudmännen på skolans område. Utredningen tar dock något lätt på de ekonomiska konsekvenserna som införandet kan få för en kommun. Ska likvärdighet i införandet bland samtliga kommuner uppnås behövs kraftfulla implementeringsinsatser.

Ämnesbetygspiloter är en positiv insats, men för att få en likvärdig implementering behövs än fler riktade statsbidragsinsatser som utgår

från respektive kommuns faktiska behov. Implementeringen och likvärdigheten i implementeringen är viktig för införandet. I annat fall riskeras att det uppstår olika förutsättningar för både elever och lärare över hela landet.

En annan konsekvens som kommer medföra merkostnader är förändringar i elevadministrativa system. Den enskilda kommunen kommer vara beroende av att upphandlad leverantör av system vill utveckla och förändra i behövlig takt. Örnsköldsviks kommun anser att utredningen borde fört fram förslag på att tillskapa ett nationellt elevadministrativt system, i vilken alla huvudmän hade fört in betyg. Ett sådant system skulle även medföra en ökad rättssäkerhet för eleven vad gällande övergång mellan huvudmän samt arkivering.

Örnsköldsviks kommun
Bildningsförvaltningen

Andreas K Johansson
Verksamhetschef Gymnasiet och Vuxenutbildningen